

04.07.2018

ብደበና ሰላም ተኸዊሉ ዘሎ ቀራና መንገዲ ኢትዮ-ኤርትራ

ሰለሙን ገብረአየሱስ : ኦክላንድ : ካሊፎርንያ (ONE NATION ERITREA)

(ቀዳማይ ክፋል)

ሰላም ከላቶም ህዝብታት ዓለም እንተበሃግዋ፡ ጠቢባን ብምኡዝ ዜማታቶም እንተቻነይዋ፡ ቀባእቲ ብምስሊታት እንተወቀጥዋ፤ ገጠምቲ ቃላት እንተሰኩዑላ፤ መራሕቲ ሃይማኖታት ብቻላቶም እንተቐደሱላን ዱዓ እንተገበሩላን፤ ዓበይቲ ዓዲ እንተተምነይዋ ካብ ምብሃጋ ሓሊፎምሲ ኪቈጻጸርዋ ፍጹም አይከኣሉን። እቶም ነዛ ሰላም ተቈጻጺሮም ከም ተኸሊ ጽገሬዳ ናብ አፍንጫና አጸገዕ አቢሎም መኣዝአ ዘሸቱትና ወይ ምንዝዕ አቢሎም ባዶ ዘትርፉናስ፤ እቶም አብ ዝፋን ህዝቢ ተወጢሖም ስልጣን ሃገር ዚሓዙ መራሕቲ መንግስቲ ኢዮም። እዞም መራሕቲ እዚአቶም ደስ እንተበሎም አብ ረፋድ ኩናት ይእውጁ ሰላም ህዝቢ ይዘርጉ ብሰንኮም አሸሓት ደቂ ሰባት ከም ቈጽሊ ይረግፉ። ብየማን እንድሕር ተሲኦም ወይ ፊን እንተቢሉዎም ከኣ ከይሓፈሩ ነቲ ዘህለቐዎ አእላፍ ህይወት ደቂ ሰባት ዕጅብ ከይበሎም ይቐረታውን ከይሓተቱ ብፍሽሽታ ተሰንዮም አስናኖም ጫሕ እንዳበሉ ንስለ ሰላምን ፍቕርን ኢሎም ሻምፓኝ ተኩሶም ስቲ ነስኒሶም ጸምብልዎ ይብሉና።

እቶም ምንም ጽልእን ቅርሕንትን ዘይብልና ህዝብታት ንምንታይ ትማሊ አብ ኩናት አእቲኹም ከተብቅዑ ሕጂ ተገልቢጥኩም ሰላም ትብሉና፤ ቀደሙ እኮ ንሕና ከም ህዝቢ እንታይ ጽልኢ ኔሩና ዘይንስካትኩም ኢኹም ዘተሃናኹትኩምና ኢሉ አብ ክንዲ ዚሓትት፤ በንጻሩ ሰላም ሰላም ኢሉ ምስቶም ዘረግቲ ሰላም ይሰራሰር። ዝያዳ ኩሉ ኩርናዓት ዓለም ንልዕሊ ፍርቂ ዘመን ሰላም ዚተሓረም ክፋል ቀርኒ አፍሪቃ ምንባሩ ምንጋር ዘድልዮ አይመስለንን። ቀቢላዊ ኩናት ሓድሕድ ሰማልያውያን፡ ኩናት ንናጽነት ዚቃለሱ ዚነበሩ ደቡብ ሱዳንያውያን መንግስቲ ካርቱምን፡ ድሕሪ ናጽነት ደቡብ ሱዳን ዓሌት ዚሕመረቱ ኩናት አብ መንጎ ደገፍቲ ሳልቫ ኪርን ርየክ ማቻርን፤ ኩናት ህዝቢ ኤርትራ አንጻር ጐበጣ ስርዓታት ኢትዮጵያ፡ ኩናት አብ ውሽጢ ኢትዮጵያ ዚነበሩ ተቃወምቲ ጉጅለታትን ስርዓት ደርግን፡ ኩናት አብ መንጎ መንግስቲ ኡጋንዳን ተቃወምቲ ሓይልታትን፡ ዶባዊ ኩናት መንግስቲ ኤርትራን መንግስቲ ኢትዮጵያን፡ ወዘተ...። በቃ ዘባና ዘባ ቀርኒ አፍሪቃ ብሰንኪ ሰክታርያን ወይ ወገናዊ ፖለቲካ ዚሕመረቱ ኩናት አዕሪፉ አይፈልጥን፤ ከላቶም መንግስታትን ተቃወምትን ድማ ካብዚ ወገናዊ ወይ ሰክታርያን ፖለቲካ ናጻ ኩይኖም አይፈልጡን። ብሰንኪ እዚ ድሑር አተሓሳስባ ህዝቢ ቀርኒ አፍሪቃ ደሞክራሲያዊ ባህሊ አየማዕበለን። ከም ውጽኢቱ ንሰላም እንትርፎ ብእዝኩ ኪሰምዓ ብዓይኑ ንሰላም ኪርእያ አይተዓደለን።

ህዝባዊ ማዕበል ዘበራበሮ መዝሙር ሰላም

ድሕሪ ነዊሕ ቊሩቊስ አብ መንጎ ብህወሓት ዚምእከልን ዚዝወርን ልፍንታዊ ገዛኢ ሰልፊ መንግስቲ ኢትዮጵያን፤ እቶም ዘርአዊ ጭቁናን ዕብለላን ትግራዎት ይኣኸለና ዚበሉ ህዝብታት ኦሮሞን አምሓራን ሓድሽ ፖለቲካዊ ባርዕ አብ ኢትዮጵያ ምውልዑ ይዝከር። ነቲ ዚተወልዔ ህዝባዊ ናዕቢ ተጠቂሞም እቶም ምስ ህወሓት ተላፊኖም ዚነበሩ ውድባት ኦሮሞን አምሓራን

(ኢ.ህ.ዴ.ድ ን ብ.ኢ.ዴ.ን) ዘይዕላዊ ስምረት ኣንጻር ዕብለላ ህወሓት ፈጠሮም ህዝባዊ ሓይሊ ደሪዖም ፖለቲካዊ በትረ ስልጣን ኢትዮጵያ ኣብ ቍጽጽሮም ኣእትዮም ንረኽቦም ። እዚ ተፈጢሩ ዘሎ ፖለቲካዊ ምዕባለ ግና ህወሓት ምሉእ ንምልእ ሞይቱ ኢዩ ናብ ዚብል መደምደምታ ፈጸሙ ኪወስድና የብሉን ። ህወሓት ዋላ'ኳ ብፖለቲካ ወይ ብድምጺ ኣባላት ናይቲ ልፍንታዊ ዝኣኢ ሰልፊ ተዓብሊሉ እንተሃለወ ካብ ወተሃደራውን ጸጥታውን መሓውራቱ ብቐሊሉ ከልግስ ኢዩ ዚብል ግምታት ብስለት ዘይተላበሰ መደምደምታ ኢዩ ኪኸውን ። እምበኣርከስ ኮነታት ጐረቤት ሃገር ኢትዮጵያ ስለ ዚጸልወናን ዘገድሰናን ኣሕጽር ኣቢልና ኣብ ውሽጢ ኢትዮጵያ ዘሎ ህልዊ ፖለቲካ ንምዕዛብ መታን ኪሕግዘና ነቶም ቀንዲ ተዋሳኔቲ ብኸምዚ ዚስዕብ ክኸፍሎም ክፍትን እየ ፡

1. ብቀ/ሚ ዶ/ር ኣብይ ኣሕመድ ዚምራሕ ኣብ ውሽጢ ልፍንቲ ዘሎ ዘይዕላዊ ልፍንቲ
2. ህወሓትን ህዝቢ ትግራይን
3. ኣብ ውሽጥን ደገን ዘለው ተቓዋሚቲ ሓይልታት
4. ህዝቢ ኢትዮጵያ

1. ብቀ/ሚ ዶ/ር ኣብይ ኣሕመድ ዚምራሕ ኣብ ውሽጢ ልፍንቲ ዘሎ ዘይዕላዊ ልፍንቲ
 ቀ/ሚ ዶ/ር ኣብይ ኣሕመድ ብሓገዝን ምሉእ ደገፍን ፕረሲደንት ክልል ኦሮሚያ ለማ መገርላን ፕረሲደንት ክልል ኣምሓራ ገዱ ኣንዳርጋቸው ነቲ ኣንጻር ህወሓት ዚተላዕለ ህዝባዊ ተቓውሞ ናብ ረብሕኦም ከምዘውዓልዎ ይፍለጥ ። ነዚ ንኸገብሩ ዚተጻወትዎ ብልሓት ነቲ መላፍንቶም ዚኹነን ንዓመታት ብዓንቀሮም ሒዙዎም ዚነበረን ሰልፊ ህወሓት ኣሕሊፎም ኪህብዎ ኔሩዎም ። ዓይኖም ከይሓሰዩ ድማ ነቲ ዕድል ተጠቂሞም ንህወሓትን ተደናገጽቶምን ኣብ መንቀራቕሮ ኣእትዮም ፤ ነቲ ህዝባዊ ማዕበል ኣብ ቅድሚት ኮይኖም ይመርሕዎ ኣለዉ ። ቀ/ሚ ዶ/ር ኣብይ ዋላ'ኳ ኣብ ዚተናውሐ እዋን ሓያል ብድሆን ስራሕን ዚጽበዮ እንተኹነ ፤ ነዚ ሓጺር እዋን ዚኸውን ፖለቲካዊ መሰጋገሪ ግና ጽቡቕ ጌሩ ዚተረድኦ ኢዩ ዚመስል ። ነቶም ብመሪሕነት ህወሓት ተኣሲሮም ዚነበሩ ናይ ፖለቲካ እሱራት ማለት መራሕቲ ተቓዋሚቲ ውድባት ፡ ጋዜጠኛታትን ተጣብቐቲ ሰብኣዊ መሰላት ናጻ ኪልቀቁ ድሕሪ ምግባሩ ቀ/ሚ ኣብይ ተወሳኺ ህቡብነት ፡ ተቐባልነትን ህዝባዊ ደገፍን ኪውስኹሉ እንከሎ ፤ በንጻሩ ንህወሓትን መሪሕቱን ፖለቲካዊ ወጥሪ ኣእትይዎም ይርከብ ።

ቀ/ሚ ኣብይን ብጽቱን ካብ ተመክሮ ሕሉፍ ቀ/ሚ ሃይለማርያም ደሳለኝ ዚተማህሩ ኢዮም ዚመስሉ ካብቲ ውሽጣዊ ኣሰራርሓ ኢህኣደግን መሰናኸላት ህወሓት ብጉልባብ ግሉጽነት ዘሊሎም ብምውጻእ ናብቲ ሓፋሽ ህዝቢ ኢዮም ኣጽሊሎም መታን ዘራይ ኪረኽቡን ንህወሓት ከዳኽሙን ። ብሰንኪ ኣብ ኢትዮጵያውያን ሳዕሪሩ ዚነበረ ክቱር ጽልኢ ኣብ ልዕሊ ህወሓትን ተጋሩን እቲ ውጥኖም ብቐሊሉ ኪሰርሕ ኪኢሉ እዩ ። ቀ/ሚ ኣብይ በዚ ከየብቅዔ ምስ ኤርትራ ዘሎ ዶባዊ ሕልኽላኽ ኪፈትሕ ድሉው ምዃኑ ኣብ ልዕሊ ህወሓት ተወሳኺ ሸቶ ከመዝግብ ኣኽኢልዎ ኢዩ ዋላ'ኳ እዚ ዚወሰዱ ተበግሶ ብቐንዕና እዩ ናይ ዚብሉን ፖለቲካዊ ጸወታ ኢሎም ጥርጣሪታቶም ናይ ዘቐምጡን ተራጻሚ ትንታኔ ኪፈጥር እንተኸኣለ ። በቲ ኢሉ በቲ ግና ንሰላም ዚዘመረ መራሒ ነቲ ህልዊ ኮነታት ናይ ምኽላብ ዚግበየ ዕድል ከምዘለዎ ከስምረሉ እደሊ ።

ቀ/ሚ ኣብይ ኣሕመድ ብናይ ፖለቲካዊ ህዝባዊ ርክባት (Political Public Relations) ብቐጥቶ ዚምስገን ኩይኑ እተን ኣብ መደረታቱ ዘዘውትረን ቃላት ማለት ፍቕሪ ፡ ዕርቂ ፡ ይቐረን ሰላምን ኣብ ፖለቲካን ምሕደራ ሃገርን ህዝብን እንታይ ኪወልዳ ኢየን ግዜ ኪምልሶ ኢዩ ። ኣብ ዓለም ብሰናይ ቃላት ዚተመሓደሩ ኣብያተ ክርስትያን ፡ መሳጊድ ፡ ግብረ ሰናይ ትካላት ርኢና ኢና እም እንድሕር ተበግሶ ቀ/ሚ ኣብይ ሰራሒ ኢትዮጵያ እታ ናይ መጀመርታ ሃገር ብሰናይ ቃላት ሰናይ ምሕደራ ዚተግበረት ሃገር ኪትከውን ኢያ ። ካልእ እንደመር ትብል ሰባብ ዚኹነት ቃል ቀ/ሚ ኣብይ ኣብ ልዕሊ 105 ሚልዮን ህዝብታት ኤርትራን ኢትዮጵያን ዚተፈላለየ ትርጉም ተሓንጊጣ

ንገለ ተስፋ ንገለ ኸኣ ሰንፈላልን ሻቕሎትን ፈጠራ ትርከብ። እምበኣርከስ እዛ እንደመር ብወገን ኢትዮጵያውያን ክንርእያ እሞ ኣብ ዚቐጽል ክፋል ጽሑፊይ ንደመር ብወገን ኤርትራውያን ክንርእያ ክንፍትን።

እንደመር - ኢትዮጵያ

እንደመር ካብ ኣፍ ቀ/ሚ ኣብይ ኣሕመድ ተደጋጊማ እትወጽእ ነታ “ኣማርኛ እንዳበጁሽ ትበጃለሽ” ማለት ኣምሓርኛ ናብ ዚሰኹዎኹ ኢኹ ትስኩዒ እትብል ምስላ እተራጉድ ቃል ከይና ንረኽባ። ቀ/ሚ ኣብይ ተደሚርና ድኽነት ክንስዕር ምባሉ መን ይጸልኦ እንትርፎ ሰላም ዘይደልይ ኣካል። ቀደሙ እውን እቶም ተስፋ ተነቢሩሎም ዚነበሩ ድሒሮም ዚፈሸሉ መራሕቲ ኢትዮጵያን ኤርትራን መለስ ዜናዊን ኢሰያስ አፈወርቅን ንመዛንኦም መራሕቲ ሃገራት ቀርኒ ኣፍሪቃ ኣሰንዮም ዚጀመርዎ ኢጋድ (IGAD) እኮ ዕላምኡ ትሕተ ቅርጺ ዘባና ኪመሓየሽ፤ ናጻ ዕዳጋ ኪፍጠር፤ ምህርትን ጥረ ነገራትን ካብን ናብን ብዘይ ጸገም ኪጐዓዝ፤ ከም ውጽኢቱ ድማ ድኽነት ካብ ዘባና ሓግሒግካ ንምጥፋእ ምንባር ዚዝከር ከይኦ እንድሕር እዚ ሕጂ ዚጋዋሕ ዘሎ ምድማር ብዘይ ለጠፍን ስውር ተንኩልን ኣብ ቍጠባዊ ትሕዝቶ ዘድሃበ ከይኦ፤ ካብቲ ናይ ቅድሚ ሕጂ ዚተሓልመ እሞ ብሰንኪ ኩናትን ወረ ኩናትን ብዘይ ፍረ ቀንፈዘው ዚብል ዘሎ ጀማሮ ዚፍለ ኣይኩነን። እዚ ቍጠባዊ ምድማር ውዲሉ ሓዲሩ ዘይተርፍ ህዝባውያን መንግስታት ብመንገዲ ንረብሓ ህዝቢ ዚተመርጹ መራሕቲ ዘተግብርዎ፤ ብተሳተፎ ክኢላታት ሰብ ሞያን ኣውፈርትን ዚዕወት ቀንድን ኣገዳስን ቍጠባዊ ምዕባለ (Economic Development) ዘባና ኢዩ።

እዚ ቍጠባዊ ምድማር ግና ኣብዚ ሕጂ እዋን ካብ ሰናይ ድልየትን ትምኒትን ቀ/ሚ ኣብይ ሓሊፉ ተግባራዊ ኪኸውን ክንደይ መሰናኸላት ኣብ ቅድሚኡ ተገቲሮም ይርከቡ። ዓሌታዊ ፖለቲካዊ ግርጭት ናይቶም ደገፍቲ ሳልቫ ኪር ዚኹት ቀቢላታት ዲንካን ተደናገጽቲ ሪክ ማቻር ዚኹት ቀቢላ ኑወርን መዓልቦ ከይረኽቡ፤ ዚነበረ በሰላ ሓውዩ መስርሕ ሰላምን ምርግጋእን ሶማልያውያን ከይተዛዘመ፤ ደገፍ ህዝቢ ዘይብሎም ጨፍለቐቲ ውልቀ መለኽቲ ኤርትራን ሱዳንን ሒዝካ ዚፍጠር ቍጠባዊ ምድማር ግብራዊ ናይ ምዃን ዘለዎ ተኸእሎ ኣዝዩ ጸቢብ ኢዩ። ኣብ ዘባና ቀርኒ ኣፍሪቃ ሃብታማት መራሕቲ መንግስትን ውድባትን ካብኡ ሓሊፉ ናይ ብልሽውና መሻርኽቶም ኣብ ዚብሕቱዎ ቍጣባ፤ ንናጻ ዕዳጋ ማዕጾታቶም ኪኸፍቱ ኢዮም ኢልካ ምሕሳብ የዋህነት ጥራይ ኢዩ ዚኸውን። ሓንቲ ኢድ በይና ከተጣቐዕ ስለ ዘይትኸእል ቀ/ሚ ዶ/ር ኣቢይ ከምቲ ኣብ ውሽጢ ምስ ናይ ቀትሪ ኣዛብእ ኪስራሕ ኣይከኣልን ኢዩ ዚበሎ፤ ምስ ከም በዓል ኢሰያስ ናይ ቀትርን ለይትን ክልተ ሽፍት ኣዛብእ ኪሰርሕ ካብ ምፍታን ነቲ ንኢትዮጵያ ኣዘቕቢቡዎ ዘሎ ሸቕሊ ኣልቦነት (Unemployment) ምቅላስ ዶ ኣይምሓሾን?

‘እንደመር’ ቀ/ሚ ኣብይ ኣሕመድ ግና ካብ ቍጠባዊ ባህጊ ሓሊፉ ፖለቲካዊ መልክዓትውን ኪትሕዝ ትረኣ ኢያ። ከመይሲ ቀ/ሚ ኣብይ ኣብ መደረታቱ እዚ ንሃገራት ኣፍሪቃ ዚኸፋፍል ዶብ፤ ኤውሮጳውያን ገዛእቲ (Colonizers) ዘተኣታተውዎ ዘይግብራዊ ሕንጻድ ምባሉ ምድንጋራት ኪፈጥር ናይ ግድን ይኸውን። ነዚ ሓሳባት ንምርጓድ ተባሂሉ ብቀ/ሚ ኣብይ ዚቐረበ ደሞግራፊያዊ ምትእስሳር ህዝብታት ቦሮና፤ ዓፋር፤ ሶማልያ፤ ኩናማ፤ ወዘተ.፡ ግደ ሓቂ ግብራውነት ሕጊ ዓለምናን ዓለማውነትን ዚጥሕስ ናብ መንፈሳዊ ትሕዝቶ ዚኣንፈተ መዓር ቃል ተባሂሉ ኪሕለፍ ይከኣል። ዶባት ሃገራት ግድፍ ንዓና ነዞም ብስልጣን ድሕሪት ተሪፍና ዘለና ነቶም ብስልጣን ሃብትን ገዲፎምና ተመርቂፎም ዘለው ምዕራባውያን ሃገራት እውን እንተኹን ኣዝዩ ኣገዳሲ ኢዩ። ንኣብነት ኪኹንና ሃገራት ኤውሮጳዊ ሕብረት እንተወሲድና ብቐጥታ ተደሚሮም ብደባቶም ተኸባቢሮም ኢዮም ዚኸዱ ዘለዉ። ስለዚ ብቀ/ሚ ኣብይ ዚቐርብ ትንተና ናይ ዶብ ግብራዊ ወይ (Pragmatic) ኣይኩነን። ኣብ ውሽጢ ዓድኻን ቤትካን ዘሎ ሕቶ ናይ ዋንነት

መሬትን ሕቶ መንነትን ወልቃይት ጸገዴን ራያን ከይፈታሕካ ብዛዕባ አህጉራዊ ዶብ ምምርማር ንቀ/ሚ ዶ/ር አቢይ እንተዝጸንሓሉ ይሓይሽ ዝብል ምኽሪ ክልገሰሉ ይግባእ ።

‘እንደመር’ ቀ/ሚ አብይ አሕመድ ካልእ ዚተሓላለኹ ስሚዒታት እውን ዘይፈጠረት ኣይኩነትን ። ‘እንደመር’ ነቶም መስፍናዊ ሃጻያዊ ሕልምታት ዘለዎም ተወላዶ ኣምሓራ፡ ነቶም ‘ብቀይ ሽብርን ነጭ ሽብርን’ ህዝቢ ዚጨፍጨፉ ደርጋውያንን፡ ንኹሎም ተቃወምትን ዋላ ገበነኛታትን ኢዳ ዘርጊሓ ኪትቅበል እንከላ፤ ነቶም ምስ ኩሉ ሕጽረታቶም ንደሞክራሲ ረዚን ዋጋ ዚኸፈሉ ተጋሩን ህወሓትን ግና ብጥበብ እንዳቐንጸልካ ዚመጽእ ምድማር ግዜያዊ እምበር ቀጻልነት ኪህልዎ ኣይክእልን ። ብርግጽ መራሕቲ ህወሓት ብብልሽውና ተማራሲሖም ሃብቲ ህዝቢ ኢትዮጵያ ከም ዚዘረፉ ፍሉጥ እኳ እንተኹነ እተን ዕርቅን ሕድገትን ዚብላ ቃላት ነዞም ጐድኒ ጐድኒ ብልሽውና ንኢትዮጵያ ኣብዚ በጺሓቶ ዘላ ምዕባለ ኪትበጽሕ ዚገበሩ ትሕተ ቅርጺ ዚሃነጹ፡ ብህዳሴ ግድብ ኣባይ ዚደፈሩ ቅዋማዊ መንግስቲ ዚተኹሉ ተጋሩ ‘የቀን ጅቦች’ እናበልካ ህዝቢ ኣንጻሮም እናኣለዓዓልካስ ምድማር ዶስ ምጉዳል ። ህወሓት ማለት ብርግጽ ህዝቢ ትግራይ ማለት ኣይኩነትን ። የግዳስ ህወሓት ሰፊሕ ደገፍ ዘለዎ መሪሕ ህዝቢ ትግራይ ምኻኑ ኪፍለጥ ይግባእ ። ንህወሓት ፈሊኻ ምውቃዕ ድማ ፈጸሙ ዘይሕሰብ እዩ ። እዝን ወዲ ኸምዝን ኣደይብካ ኣውራጅካ እዛ ‘እንደመር’ እትብል ቃል ካብ ዓመት ንላዕሊ መቐረታ ዓቂባ ኪትከይድ ዘሎዎ ተኸእሎ ዚማህመነን ዚተሓላለኹን ኢዩ ።

መደምደምታ ንምግባር፡ ቀ/ሚ አብይ ተስፋ ዘለዎ በዓል ራእይ ነቶም ደሞክራሲያዊ ስርዓት ክንተክል ዋጋ ዝኸፈልና ኤርትራውያን ተምሳሌት ሕልምናን ባህግናን ኢሉ ክገልጽ እኽእል ። ብዝወስዶም ዘሎ ተባዓት ስጉምታትን ንሰላምን ፍቕርን ዘለዎ ሰናይ ትምኒትን ኪድነቕ ይግባእ ። ቀ/ሚ አብይ ስሚዒታውያን ትምኒታት ከየብዝሐ ናብ ግብራውያን ሽቶታት ከድህብን ከቐድምን ይግባእ ። ነዚ ንደመር ዚብል ቃል ምስ ኤርትራ ንሕበር ዚመሰሎም ኢትዮጵያውያን እቲ ናይ ቀደም ‘ድንበራችን ቀይ ባህራችን’ ዚብል ናይ ኣቦታቶም ጃና ከይደገሱም ከሎ ግልጺ እንተዚዛረብ ንሶም ኣይመምበሃቹን ንሕና’ውን ጉዳይ ኢስያስና ምገባርና ።

(ይቕጽል)